

สารบัญ

บทที่	หน้า	
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ปัญหาของการวิจัย	5
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	6
	สมมติฐานการวิจัย	6
	ขอบเขตการวิจัย	7
	กรอบแนวคิดการวิจัย	9
	นิยามศัพท์เฉพาะ	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
	สภาพแวดล้อมการเรียนรู้	15
	ความหมายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	15
	ประเภทของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	18
	ความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	24
	ลักษณะของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดี	28
	แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	31
	การพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	37
	การพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	37
	การพัฒนางานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม โดยใช้กิจกรรม 5ส	42
	การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน	50
	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	56
	แนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	56
	ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	58
	วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	59

สารบัญ

บทที่	หน้า
ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	61
ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	63
ขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	65
ลักษณะเด่นของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	68
เงื่อนไขความสำเร็จของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	73
การมอบหมายงาน	75
การนิเทศติดตาม	77
บริบทของโรงเรียนงใต้โนนรังพัฒนา	82
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	89
งานวิจัยในประเทศ	89
งานวิจัยต่างประเทศ	99
3 วิธีดำเนินการวิจัย	105
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	105
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	106
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	109
วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	111
การเก็บรวบรวมข้อมูล	115
การวิเคราะห์ข้อมูล	116
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	119
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	121
การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1	121

สารบัญ

บทที่	หน้า
ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2	121
แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2	125
ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน บงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 2	130
การดำเนินการในวงรอบที่ 2	151
สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2	151
แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 2	151
ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน บงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 2	153

สารบัญ

บทที่	หน้า
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 175
ความมุ่งหมายของการวิจัย	175
กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย	176
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	176
สรุปผลการวิจัย	179
อภิปรายผลการวิจัย	181
ข้อเสนอแนะ	185
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	185
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	186
บรรณานุกรม	187
ภาคผนวก	197
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ	199
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	207
ภาคผนวก ค ภาพประกอบการวิจัย	247
ประวัติย่อผู้วิจัย	255

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา 84
2	จำนวนครู/บุคลากร โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา 86
3	จำนวนบุคลากร จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา 86
4	จำนวนนักเรียน – ครู – บุคลากร โรงเรียนบ้านบงใต้โนนรังพัฒนา 87
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และสถานภาพ 122
6	ผลสรุปสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 123
7	ผลสรุปการทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 131
8	ผลการสังเกตพฤติกรรมครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 132
9	ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 137
10	ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 141
11	การประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้ โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 146

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
12 ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 บริเวณ โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2)	158
13 ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2)	162
14 ผลการประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2)	167
15 ผลการประเมินการเปรียบเทียบผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (ในวงรอบที่ 2)	172
16 สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสอบถามสภาพและปัญหาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2	212
17 สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2	217
18 สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสังเกตพฤติกรรมครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2	220

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
19	สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์ครู ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 223
20	สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสังเกตการณ์การดำเนินการปฏิบัติตามจุดพัฒนาทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 228
21	สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 235
22	สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 239
23	สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูในการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 243

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 24   สรุปผลพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์
          ความคิดเห็นของครูในการศึกษาคูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการ
          พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาล
          โคกศรีสุพรรณ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัด
          สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 246

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการการวิจัย	10
2 ระบบการวางแผนและการบริหาร	79
3 ระบบติดตามและประเมินผล	80
4 การติดตาม ควบคุม กำกับงาน	81
5 การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ	249
6 การอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน	250
7 กิจกรรม Big Cleaning Day	251
8 นักเรียนทำความสะอาดเขตพื้นที่รับผิดชอบ	252
9 ห้องน้ำ ก่อนและหลังการพัฒนา	253
10 ห้องน้ำอนุบาลก่อน-หลังได้รับการพัฒนา	254